

HİDAYƏT: “Burdan min atlı keçdi”

Hüseyn Məmmədov

(1915-1994)

İrəvanda yaşadığım illərdə partiya funksionerlərindən hərtərəfli savadı, yüksək mədəniyyəti, səmimiyyəti, mənəvi təmizliyi ilə mənə ən ciddi təsir bağışlayanlarından biri Hüseyn Məmmədov olmuşdur.

İrəvan qəzasının Uluxanlı kəndində kəndli ailəsində doğulmuşdu. 1923 -cü ildə anası, 1934-cü ildə atası vəfat etmişdi. 1930-cu ildə orta məktəbi bitirdikdən sonra İrəvan şəhərindəki Kənd Təsərrüfatı Texnikumuna qəbul olunmuş və 1933- cü ildə təhsilini başa vurub, doğma kəndinə qayıtmışdı.

Əmək fəaliyyətinə Zəngibasar kənd məktəbində başlamışdı. Əvvəl müəllim, sonra direktor müavini işləmişdi. 1938- ci ildən seçkili orqanlara iş keçmişdi. Əvvəl rayon Həmkarlar Komitəsinin sədri, sonra Zəngibasar rayonunun Komsomol Komitəsinin birinci katibi və 1941-1943-cü illərdə Rayon İcraiyyə Komitəsinin sədri işləmişdir.

Ağır müharibə illərində Hüseyn Məmmədov arxa cəbhədə məsul vəzifələrdə çalışmışdı. 1943- cü ildə Vedi Rayon Partiya Komitəsinin birinci katibi vəzifəsinə təyin edilmişdi. Onun iş günü 14-15 saat davam edirdi - rayonun bütün sahələrinə diqqət yetirir, kəndlərdə olur, maddi və mənəvi çətinliklər çəkən camaatla söhbət edir, onlara təsəlli verirdi. Gecə saat 12-də Sovinformbüronun məlumatlarına qulaq asıb, iş otağındakı xəritənin üstündə cəbhə xəttini qeyd etdikdən sonra evə gedirdi. Hüseyn müəllim o ağır illəri sonralar tez-tez xatırlayıb, rayonda çoxluq təşkil edən azərbaycanlı əhalisinin fədakar əməyini yüksək qiymətləndirirdi.

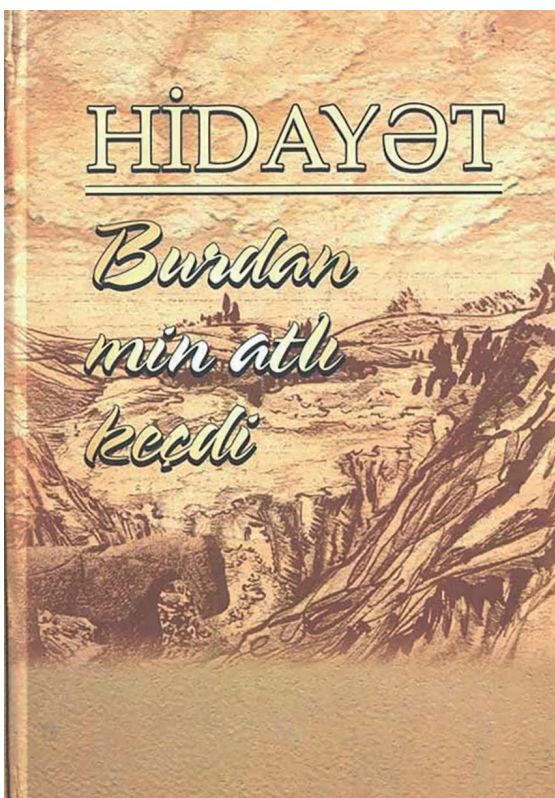
1946-cı ildə Zəngibasar Rayon Partiya Komitəsinin birinci katibi vəzifəsinə keçirilir və oradan 1947-ci ildə Moskvaya, Sov.İKP MK yanında Ali Partiya Məktəbinə göndərilir. Moskvada keçirdiyi illər onun həyatında dərin iz salır. Müharibədən sonrakı illərin vətənpərvərlik və quruculuq pafosu, Kommunist Partiyasının sadiq funksionerlərini hazırlayan ali təhsil ocağının ab-havası onun prinsipial və kristal, təmiz bir şəxsiyyət kimi formalaşmasında böyük rol oynayır. Ancaq o, “proletar beynəlmillətçiliyi” ideyasını qəbul edərək heç vaxt öz xalqına məhəbbətini, bağlılığını itirməmiş, həmişə millətinin, Qərbi Azərbaycan əhalisinin, öz kəndinin qayğıları ilə yaşamış və onların mənəfeyi uğrunda mübarizə aparmışdır. Ali Partiya Məktəbini bitirdikdən, ona Bakıya təyinat verməyi təklif etdilər. Amma o, öz elinə qayıtmağı üstün tutdu.

İrəvanda onu kənd təsərrüfatı nazirinin müavini təyin etdilər və bir müddətdən sonra yenidən Vedi rayonuna, ancaq bu dəfə İcraiyyə Komitəsinin sədri vəzifəsinə göndərdilər. Azərbaycanlı əhalisinin Ermənistandan Azərbaycana köçürülməsi nəticəsində Vedi ra-

yonunda ermənilər artıq çoxluq təşkil edirdilər və birinci katib erməni olmalı idi?!

1960-cı ildə onu yeni vəzifəyə göndərdilər. Qədim Ağbaba torpağında azərbaycanlı əhalisi o zaman hələ də çoxluq təşkil edirdi.

Hüseyn Məmmədov son dərəcə zəhmətkeş, savadlı, təmiz, özünə və başqalarına qarşı tələbkar rəhbər kimi rayonda çox tez nüfuz və hörmət sahibi oldu. Azərbaycan kəndlərinin qayğısına qalır, onların problemləri ilə ciddi məşğul olurdu. Azərbaycanlı kadrları irəli çəkib, məsul vəzifələrə təyin edirdi. O işlədiyi dövrdə Rayon Partiya Komitəsi Bürosunun üzvlərinin çoxu, əvvəlki illərdən fərqli olaraq, azərbaycanlılar idi. Əlbəttə, öz millətinə göstərdiyi qayğı heç də respublika rəhbərlərinin xoşuna gəlmirdi. Mərkəzi Komitədə keçirilən iclaslardan birində ona millətçilik iradı tutmuşdular. O isə itiham irəli sürən erməniyə üz tütüb: “Əgər millətçiyəmsə, sizdən öyrənmişəm millətçiliyi” demişdi. Əlbəttə, belə bir partiya işçisi Ermənistanı narahat edirdi.

1963-cü ildə Amasiya rayonunun guya başqa bir rayona birləşdirilməsi bəhanəsilə Hüseyn Məmmədovu İrəvana, Ermənistan SSR Xalq Nəzarəti Komitəsində təşkilat şöbəsi müdirinin müavini vəzifəsinə dəyişdilər. O, 1970-ci ilin sonunadək burada işlədi və 55 yaşında respublika dərəcəli fərdi təqaüdə çıxıb, ailəsi ilə Bakıya köçdü.

Bakıya köçməsi də daxili əzablırsız olmadı; bir tərəfdən, doğma yeri-yurdu, qohum-əqrəbası, hörmətini, məhəbbətini qazandığı minlərlə insandan ayrılmaq, digər tərəfdən, köhnə kommunist olaraq köçümünə siyasi dairələrdə necə qarşılanacağı narahatlığı. Ona görə də həyatının Bakı dövründə iş üçün yüksək siyasi dairələrə müraciət etmədi, rayon səviyyəli şöbə müdiri vəzifəsində işlədi. Hüseyn Teymuroğlu İrəvandan köçəndən sonra görüşə bilmədiyimizə çox təəssüflənirəm, ancaq onun hüzur mərasimində iştirak etdim. Sonralar Gülçöhrə xanım atasının bu narahatlıqları, qayğıları, düşüncələri haqqında mənə yerli-yataqlı danışdı. Hüseyn Məmmədov Ermənistan SSR Ali Sovetinin (II, IV, V çağırış) deputatı olmuş, respublikada Ali Soveti Rəyasət Heyətinin üzvü, sonra isə Ali Soveti Rəyasət Heyəti Sədrinin müavini seçilmişdi.

Dayım Əli Məmmədovla sıx dostluq münasibətləri saxlayardı. Onlar tez-tez axşamlar görüşüb, dayımın evinin həyətidəki bağda gəzə-gəzə uzun-uzadı səmimi söhbətlər edərdilər. Hər dənbir mən də görüşlərinin iştirakçısı olardım. Onların söhbətlərinin əsas mövzusu o vaxtkı ictimai-siyasi proseslər, lap başlıcası isə - Ermənistanda günü-gündən güclənən şovinizm, deportasiya meyilləri, milli ayrı-seçkilik siyasəti və azərbaycanlıların problemləri idi.